

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَيَبْلُوَنَّكُمُ اللَّهُ بِشَيْءٍ مِّنَ الصَّيْدِ
 تَنَالُهُ أَيْدِيكُمْ وَرِمَاحُكُمْ لِيَعْلَمَ اللَّهُ مَن يَخَافُهُ
 بِالْغَيْبِ فَمَنِ اعْتَدَىٰ بَعْدَ ذَلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ
 (94) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْتُلُوا الصَّيْدَ وَأَنْتُمْ
 حُرْمٌ وَمَن قَتَلَهُ مِنْكُمْ مُتَعَمِّدًا فَجَزَاءٌ مِّثْلُ مَا قَتَلَ
 مِنَ النَّعَمِ يَحْكُمُ بِهِ ذَوَا عَدْلٍ مِّنْكُمْ هَدْيًا بَالِغَ
 الْكَعْبَةِ أَوْ كَفَّارَةٌ طَعَامُ مَسَاكِينَ أَوْ عَدْلٌ ذَلِكَ
 صِيَامًا لِّيَذُوقَ وَبَالَ أَمْرِهِ عَفَا اللَّهُ عَمَّا سَلَفَ وَمَن
 عَادَ فَيَنْتَقِمُ اللَّهُ مِنْهُ وَاللَّهُ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ (95)
 أُحِلَّ لَكُمْ صَيْدُ الْبَحْرِ وَطَعَامُهُ مَتَاعًا لَّكُمْ وَ
 لِلسَّيَّارَةِ وَحُرِّمَ عَلَيْكُمْ صَيْدُ الْبَرِّ مَا دُمْتُمْ حُرُمًا وَ
 اتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ (96) جَعَلَ اللَّهُ

الْكَعْبَةَ الْبَيْتِ الْحَرَامِ قِيَامًا لِلنَّاسِ وَالشَّهْرَ الْحَرَامِ
 وَالْهَدْيَ وَالْقَلَائِدَ ذَلِكَ لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا
 فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ
 شَيْءٍ عَلِيمٌ (97) اَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ وَ
 أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (98) مَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا
 الْبَلَاغُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ (99) قُلْ
 لَا يَسْتَوِي الْخَبِيثُ وَالطَّيِّبُ وَلَوْ أَعْجَبَكَ كَثْرَةُ
 الْخَبِيثِ فَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ
 (100)

O ye who believe! Allah doth but make a trial of you in a little
 matter of game well within reach of your hands and your lances,
 that He may test who feareth him unseen: any who transgress
 thereafter, will have a grievous chastisement. O ye who believe!
 Kill not game while in the sacred precincts or in pilgrim garb. If
 any of you doth so intentionally, the compensation is an offering,
 brought to the Kaba, of a domestic animal equivalent to the one

~~~~~

he killed, as adjudged by two just men among you; or by way of atonement, the feeding of the indigent; or its equivalent in fasts: that he may taste of the penalty of his deed. Allah forgives what is past: for repetition Allah will punish him for Allah is exalted, and Lord of retribution. Lawful to you is the pursuit of water-game and its use for food,— for the benefit of yourselves and those who travel; but forbidden is the pursuit of land-game;— as long as ye are in the sacred precincts or in pilgrim garb. And fear Allah, to Whom ye shall be gathered back. Allah made the Kaba, the sacred house, a means of support for men, as also the sacred months, the animals for offerings, and the garlands that mark them: That ye may know that Allah hath knowledge of what is in the heavens and on earth and that Allah is well acquainted with all things. Know ye that Allah is strict in punishment and that Allah is oft-forgiving, most merciful. The messenger's duty is but to proclaim (the message). But Allah knoweth all that ye reveal and ye conceal. Say: "Not equal are things that are bad and things that are good, even though the abundance of the bad may dazzle thee; so fear Allah, O ye that understand; that (so) ye may prosper."

اے لوگو جو ایمان لائے ہو، اللہ تمہیں اُس شکار کے ذریعہ سے سخت آزمائش

میں ڈالے گا جو بالکل تمہارے ہاتھوں اور نیزوں کی زد میں ہوگا، یہ دیکھنے کے

لیے کہ تم میں سے کون اس سے غائبانہ ڈرتا ہے، پھر جس نے اس تنبیہ کے

بعد اللہ کی مقرر کی ہوئی حد سے تجاوز کیا اُس کے لیے دردناک سزا ہے۔ اے

لوگو جو ایمان لائے ہو، احرام کی حالت میں شکار نہ مارو، اور اگر تم میں سے

کوئی جان بوجھ کر ایسا کر گزرے تو جو جانور اس نے مارا ہو اُسی کے ہم پلہ ایک جانور اُسے موشیوں میں سے نذر دینا ہو گا جس کا فیصلہ تم میں سے دو عادل آدمی کریں گے، اور یہ نذرانہ کعبہ پہنچایا جائے گا، یا نہیں تو اس گناہ کے کفارہ میں چند مسکینوں کو کھانا کھلانا ہو گا، یا اس کے بقدر روزے رکھنے ہوں گے، تاکہ وہ اپنے کیے کا مزہ چکھے۔ پہلے جو ہو چکا اُسے اللہ نے معاف کر دیا، لیکن اب اگر کسی نے اس حرکت کا اعادہ کیا تو اس سے اللہ بدلہ لے گا، اللہ سب پر غالب ہے اور بدلہ لینے کی طاقت رکھتا ہے۔ تمہارے لیے سمندر کا شکار اور اس کا کھانا حلال کر دیا گیا، جہاں تم ٹھیرو وہاں بھی اُسے کھا سکتے ہو اور قافلے کے لیے زاد راہ بھی بنا سکتے ہو۔ البتہ خشکی کا شکار، جب تک احرام کی حالت میں ہو، تم پر حرام کیا گیا ہے۔ پس بچو اُس خدا کی نافرمانی سے جس کی پیشی میں تم سب کو گھیر کر حاضر کیا جائے گا۔ اللہ نے مکان محترم، کعبہ کو لوگوں کے لیے (اجتماعی زندگی کے) قیام کا ذریعہ بنایا اور ماہ حرام اور قربانی کے جانوروں اور قنادوں کو بھی (اس کام میں معاون بنادیا) تاکہ تمہیں معلوم ہو جائے کہ

اللہ آسمانوں اور زمین کے سب حالات سے باخبر ہے اور اُسے ہر چیز کا علم ہے۔ خبردار ہو جاؤ! اللہ سزا دینے میں بھی سخت ہے اور اس کے ساتھ بہت درگزر اور رحم بھی کرنے والا ہے۔ رسول پر تو صرف پیغام پہنچا دینے کی ذمہ داری ہے، آگے تمہارے کھلے اور چھپے سب حالات کا جاننے والا اللہ ہے۔

اے پیغمبر، ان سے کہہ دو کہ پاک اور ناپاک بہر حال یکساں نہیں ہیں خواہ ناپاک کی بہتات تمہیں کتنا ہی فریفتہ کرنے والی ہو، پس اے لوگو جو عقل رکھتے ہو، اللہ کی نافرمانی سے بچتے رہو، امید ہے کہ تمہیں فلاح نصیب ہوگی۔

ऐ लोगो जो ईमान लाए हो, अल्लाह तुम्हें उस शिकार के ज़रीए से सख्त आजमाइश में डालेगा जो बिल्कुल तुम्हारे हाथों और नेज़ों की ज़द में होगा, यह देखने के लिए कि तुममें से कौन उससे गायबाना डरता है, फिर जिसने इस तंबीह के बाद अल्लाह की मुकर्रर की हुई हद से तजावुज़ किया उसके लिए दर्दनाक सज़ा है | ऐ लोगो जो ईमान लाए हो, इहराम की हालत में शिकार न मारो, और अगर तुममें से कोई जान-बूझकर ऐसा कर गुज़रे तो जो जानवर उसने मारा हो उसी के हमपल्ला एक जानवर उसे मवेशियों में से नज़्र देना होगा जिसका फ़ैसला तुममें से दो आदिल आदमी करेंगे, और यह नज़राना काबा पहुँचाया जाएगा, या नहीं तो इस गुनाह के कफ़ारे में चन्द मिस्कीनों को खाना खिलाना होगा, या उसके बक़द्र रोज़े रखने होंगे, ताकि वह

~~~~~

अपने किए का मज़ा चखे | पहले जो कुछ हो चुका उसे अल्लाह ने माफ़ कर दिया, लेकिन अब अगर किसी ने इस हरकत का इरादा किया तो उससे अल्लाह बदला लेगा, अल्लाह सब पर ग़ालिब है और बदला लेने की ताक़त रखता है | तुम्हारे लिए समुन्दर का शिकार और उसका खाना हलाल कर दिया गया, जहाँ तुम ठहरो वहाँ भी उसे खा सकते हो और काफ़िले के लिए जादे-राह भी बना सकते हो | अलबत्ता खुशकी का शिकार, जब तक तुम इहराम की हालत में हो, तुमपर हराम किया गया है, पस बचो उस खुदा की नाफ़रमानी से जिसकी पेशी में तुम सबको घेरकर हाज़िर किया जाएगा | अल्लाह ने मकाने-मोहतरम, काबा को लोगों के लिए (इजतिमाई ज़िन्दगी के) कियाम का ज़रीया बनाया और माहे-हराम और कुरबानी के जानवरों और किलादों को भी (इस काम में मुआविन बना दिया) ताकि तुम्हें मालूम हो जाए कि अल्लाह आसमानों और ज़मीन के सब हालात से बाख़बर है और उसे हर चीज़ का इल्म है | ख़बरदार हो जाओ! अल्लाह सज़ा देने में भी सख़्त है और उसके साथ बहुत दरगुज़र और रहम भी करनेवाला है | रसूल पर तो सिर्फ़ पैग़ाम पहुँचा देने की ज़िम्मेदारी है, आगे तुम्हारे खुले और छिपे सब हालात का जाननेवाला अल्लाह है | ऐ पैग़म्बर, इनसे कह दो कि पाक और नापाक बहरहाल यकसाँ नहीं हैं खाह नापाक की बृहतात तुम्हें कितना ही फ़रेफ़ता करनेवाली हो | पस ऐ लोगो जो अक़ल रखते हो, अल्लाह की नाफ़रमानी से बचते रहो, उम्मीद है कि तुम्हें फ़लाह नसीब होगी |

~~~~~